

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput IX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

METEORORUM. 115

existunt limus, partim carnis possident substantiam. *Alian. l. 2. c. 56.* Maxime vero mirum, modo non sit fabulosum, quod *Olaus l. 18.* & *Ziglerus in Norvegia* de Septentrionalibus. Et ex illis *Scaliger Exere. 192. sect. 3.* *Lemer bestiola*, inquit, quadrupes, soricis magnitudine; pelle varia per tempestates & imbres decidunt, incompertum an ex remotioribus Insulis, an ex nubibus fœculentis. Statim arque deciderint, reperiuntur in eorum visceribus herbe cruda nondum cocta. Haec more locustarum depascunt omnia videntia. Vivit hac pestis donec non gustaverit herbam renatam. Conveniunt gregatim quasi hirundines evolutura, stato tempore, aut moriuntur, aut ab alii bestiolis lestrat consumuntur. At in Amelandia, quæ ranam nullam patitur, ranis pluisset, ex *Præceptore nostro Clarissimo Domino Menelao Vinsemio Med. D. in alma Frisiorum Profess. accepimus.* In Velauniis denique tantum erucatum una nocte decidit de cœlo, ut eas in domo repantes, biduo toto accensa palea, urere necessum fuerit; vix ad id sufficiente hominum mulierumque turba. *Dalechamp. ad l. 2. Plin. c. 56.* *Sennertus* animalia quæ ex putredine gigni possunt, vel ex materia aliqua pluviis irrigata gigni, vel in terræ cavernis latentibus evocari existimat: perfectiora & lapides aliunde venire; ad superiores tamen causas plurima ex his referenda esse arbitrat.

CAPUT IX.

DE NIVE ET GRANDINE.

Ingens Hyeme Nivis apud nos copia; nulla in alto mari. *Plin. l. 2. c. 103.* nec ejus in Æthiopia quicquam; *Alvarez de reb. Æthiop.* At major in Septentrione. Obrectis aliquando summis arboribus in ramis tota continuè consistit, & ne aër ad inferiora descendat, impedit, fornicatam quasi faciens porticum.

cum. Urbem obtrixisse dicitur in Dofriniorum montium attacta cacumine: pilæ primo referens formam, ingentis tandem globi acquisivit vites. *Olau. l. 19. cap. 15. & l. 2. c. 13.* Vix pauciores Caucafi montis habent vertices. Hyeme enim adiri non possunt: præcipue in Cambizena tanta ejus condensatur quantitas, ut hominum opprimantur catervæ. *Strabo l. 11.* Eadem Armeniorum ratio. Nam per montana pergentes repente montium cooperiuntur grumis, ut non emineant: id verò sæviente bruma. *Rhodig. l. 18. cap. 29.* At in Tartaria æstate etiam ingruit. Immensum frigus, densissimæ nives; à vento abripiuntur omnia. *Hispal. p. 4. cap. 23.* In eadem, campestria Pamer, adeo ingens frigus alunt, ut ignem reprimat. Nec enim lucere potest, nec eo coqui aliquid. *Polsus l. 2. c. 28.* In Moscovia vero ubi è specula aqua demittitur, congelatur priusquam attigerit. *Surius ad ann. 1501.* Rubentes in Armenia inveniuntur. Id loca *μελατρώδη* seu minio scatentia faciunt, inde vi exhalationum inficiuntur. Nec hoc absurdum: sanguinis enim copia rorem reddit cruentum. Factum apud Trojam indicat Homerus cum *Ψιᾶδης ἀιμγρωϊσας* dicit. Ex eo hirta pilis & rubida producuntur animalia, Vermes nuncupat Apollonius, Theophanes teredines montanos. Humor in illis concipitur, in potu gratus gentibus. *Eustat. in Homer. Arist. 5. anim.* Cognata niivgrando de qua nihil habemus, magnitudinem si excipias. Nam valentis tempore lapidibus magnitudinè inusitata similis descendit Constantinopoli. *Socrat. hist. Eccles. l. 4. c. 10.* Vrbe ab Alarico capta, saxi manuariis major, & octonarum circiter librarum pondus habens, deferri visa est. *Majolus in Canicul.* In Gallia Paschali Pontifice, unum frustum 12 pedum decidit longitudine. *Bonsinius.* Apud Augustodunum 16 longitudine, 7 latitudine, altitudine duorum. *Sigebertus.* Vix minor Bergomaris tempore. Ovo enim Struthionis comparatur, & unciarum 12 fuisse scribit *Bonsinius.* Trium librarum pondere Bomelæ in Geldria die

fluindeci
quato mite
entia
pessis de cr
cruis regio
fiatur, q
peca D E L

DE

R O es
quam
vibus imp
tra duos v
fingunt fi
vix dicit
dipera Bèl
refugit
odorem
quæ cau
Plutarco
mollibus
minuere
nem par
millum
bus geg
sador
mat, d
cere. A
quæritur
at discre
tatio erit
enim Ori
cæo legim

die duodecimo Junii, hujus anni cecidisse ajunt. Aliquando miras formas præ se tulit. Humanas anno 1395 exhibuit facies, viriles cum barbis, muliebres cum peplis & crinibus. Christi Cremonæ anno 1240. cum crucis signo. Sed sæpe fallitur, & imaginatio existere fateretur, quod recta negat ratio. Mirabilia interim opera DEI.

CAPUT X.
DE RORE, MANNA ET
MELLE.

Ros ex tenui oritur vapore, frigiditate noctis in aquam resolutus. In plantarum foliis & floribus, levis imprimis & spissis, invenitur; & interdum ultra duos vix elevatur cubitos. Iovis & Lunæ quidam fingunt filiam Διὸς θυγάτηρ ἔρση τρέφει κὴ σελάνης δίας. Nam ut Plutarchus inquit πανσέληνον δροσβολόν ἔστιν ac ideo canes plenilunius ἤμισα ἰχνοκροπίως ἐπιτλχάνουσιν, quoniam rotis frigiditas odorem abolet, nec ἔα εἶν τὰς τῶ ζώων ἀποφορέας, quæ causa est cur διατηρέτος sit ἡ ἄρχη τῆ ἔκρας. Plutarchus tradit obesas mulieres, rore pannis aut mollibus yelleribus collecto ac excepto, pinguedinem minuere ac consumere. ἐν φυσικαῖς αἰτίαις. Mannam parvarum quarundam apum culicibus crassis similitum opus esse scribit Christophorus Vega, à quibus gregatim arboribus insidentibus, guttatim quasi sudor defluat. Sennertus l. 4. c. 8. vero similitum existimat, dulcedine potius Mannæ allici, quam eam efficere. An illud Ebraeorum idem fuerit cum vulgari, quæritur inter doctos. Convenire plurima videmus: at discrepare in eo, quod ex eo mola fracto aut in mortatio trito fiebant placentulæ. Liquescit omne Sole; etiam Orientale, nisi præveniatur. Vsum ejus pro saccharo legimus ad sitim in potu aqua soluto. Nomadicis